

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **L. M.**, zastoupen JUDr. Petrem Kubešem, Ph.D., advokátem se sídlem nám. Míru 65, Klatovy, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje,** se sídlem Škroupova 18, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 10. 2010, č. j. 17 Ca 19/2009 – 37,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 10. 2010, č. j. 17 Ca 19/2009 – 37, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 10. 2010, č. j. 17 Ca 19/2009 – 37, byla zamítnuta žaloba podaná žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 12. 6. 2009, č. j. DSH/6312/09, jímž bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Klatovy, odboru dopravy – dopravní úřad (dále jen „městský úřad“) ze dne 6. 5. 2009, č. j. OD/3714/09/Pr, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ust. § 22 odst. 1 písm. f) bodu 8. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), za což mu byla uložena pokuta ve výši 3000 Kč.

V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že oba správní orgány se příčinami vzniku dopravní nehody pečlivě zabývaly a dospěly k závěru, že stěžovatel vjel do křižovatky, aniž se dostatečně přesvědčil, zda po hlavní silnici nepřijíždí zleva jiné vozidlo, a vytvořil náhlou překážku, kterou donutil řidiče jedoucího po hlavní silnici k prudkému brzdění, což bylo hlavní příčinou dopravní nehody. Skutečnost, že stěžovatel vytvořil v křižovatce náhlou překážku, lhostejno, zda vozidlo stálo či se pohybovalo, byla dostatečně

prokázána provedenými důkazy. Oběma znaleckými posudky bylo prokázáno, že řidič vozidla Fiat J. Č. (druhý účastník dopravní nehody) jel nižší než povolenou rychlostí. V tomto se oba posudky shodují a shodují se i v okolnostech, za kterých bylo možno dopravní nehodě zabránit. Podle znalce lng. Vladimíra Lese mohl stěžovatel dopravní nehodě zabránit, pokud by se byl lépe rozhlédl do ulice Denisovy a do křižovatky vjel až poté, co se přesvědčil, že zleva nejede žádné vozidlo. Řidič J. Č. mohl zabránit dopravní nehodě, kdyby se ke křižovatce blížil rychlostí max. 35 km/hod, ale i v tomto případě by musel zastavit vozidlo před překážkou. Bylo prokázáno, že J. Č. jel povolenou rychlostí a že stěžovatel vytvořil, ať už jeho vozidlo Škoda stálo či se pohybovalo v křižovatce, pro řidiče J. Č. náhlou překážku, a tím naplnil skutkovou podstatu přestupku. Správními orgány byl skutkový stav, ze kterého při svém rozhodování vycházely, provedenými důkazy zjištěn v rozsahu, který nevzbuzuje důvodné pochybnosti. Jednotlivé důkazy byly vyhodnoceny v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů. Důkazy jsou v odůvodnění rozhodnutí popsány a je uvedeno, které důkazy a proč jsou považovány za věrohodné, které nejsou považovány za věrohodné, a je i konkrétně uvedeno, z jakých důvodů. Z odůvodnění je podle krajského soudu patrný i myšlenkový proces, který odpovídá požadavkům formální logiky, a v rámci tohoto postupu byl důkladně posouzen každý z provedených důkazů jednotlivě a zároveň všechny důkazy ve vzájemné souvislosti a tyto úvahy byly v rozhodnutí přezkoumatelným způsobem vyjádřeny. K námitce stěžovatele, že správní orgán nevyhověl jeho návrhu na revizní znalecký posudek krajský soud uvedl, že postupoval v souladu se zásadou obsaženou v § 52 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Správní orgán není návrhy účastníků vázán a provedl dokazování, které je potřebné ke zjištění stavu věci. Postupoval tak v souladu se zásadou materiální pravdy ve smyslu § 50 správního řádu. Správní orgány se dostatečným způsobem vypořádaly s rozpory mezi znaleckými posudky Ing. Vladimíra Lese a Ing. Tomáše Kubeše a zdůvodnily, proč berou posudek Ing. Vladimíra Lese za úplný a přesvědčivý a proč znalecký posudek Ing. Tomáše Kubeše posoudily jako nedostatečně zdůvodněný. Tyto posudky nebyly jedinými důkazy a byly hodnoceny jak samostatně, tak v souvislosti s jinými důkazy. Správní orgány obou stupňů se s jednotlivými důkazy přesvědčivým způsobem vypořádaly.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., v níž namítal, že krajský soud nerespektoval obecnou zásadu presumpce neviny, nerespektoval ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích a ust. § 3 správního řádu. Skutková podstata, z níž krajský úřad vycházel, nemá oporu ve spisových materiálech a tento materiál je navíc neúplný, protože byla porušena práva stěžovatele, když mu bylo odmítnuto provedení navrhovaného důkazu. Porušeno tak bylo ust. § 20 odst. 3 správního řádu, jelikož správní orgán nezjistil všechny potřebné a rozhodné skutečnosti a okolnosti, a ust. § 50 odst. 4 správního řádu, neboť správní orgán hodnotil důkazy, aniž by pečlivě a objektivně přihlédl k tornu, co v řízení vyšlo najevo. Stěžovatel tvrdí, že se jednání, jež je mu kladeno za vinu, nedopustil. Před vjezdem do křižovatky se důkladně rozhlédl. Vjel do ní v době, kdy vozidlo J. Č. ještě naprosto nebylo v dohledu, a poté zůstal v křižovatce stát, neboť jeho vozidlo náhle zastavilo a zhasl mu motor. V tu chvíli již vozidlo stěžovatele tvořilo stojící překážku v silničním provozu, a to mimo vůli stěžovatele a nad rámec jeho možností to jakkoli ovlivnit. Teprve po opakovaném pokusu stěžovatele nastartovat vozidlo se pro dané místo nepřiměřeně vysokou rychlostí přiblížil se svým vozidlem J. Č., který, navíc pod vlivem alkoholu, nedokázal včas

zastavit a naboural do boku stěžovatelova vozidla. Stěžovatel se tak nemohl dopustit zaviněného jednání majícího povahu přestupku a za daných okolností neporušil ani žádnou jinou zákonem stanovenou povinnost při účasti v silničním provozu. Správní orgány i krajský soud pak významně porušily povinnost objektivního a důsledného hodnocení důkazů, když nezohlednily podstatnou část výpovědi řidiče J. Č., který výslovně uvedl, že „stěžovatel zastavil, pak se znovu rozjel, pak znovu zastavil ... a už to bylo ...“ Správní orgány a krajský soud se také nezákonně vypořádaly s výpovědí svědka Z. A., který sledoval dopravní nehodu ze svého vozidla a bez jakýchkoli pochybností popsal průběh nehody způsobem totožným se stěžovatelem. Výpověď tohoto svědka, o jehož důvěryhodnosti není důvod pochybovat, nebyla vzata v úvahu s pouhým odkazem na to, že „v poměrně rušné ulici nemohl vidět náraz na vlastní oči“ aniž by bylo prokázáno, jak rušno na ulici bylo, jak rychle svědek kolem projížděl, odkud nehodu přesně sledoval, apod. Stejně tak se správní orgány nezákonně vypořádaly s výpovědí svědka J. B., který stál na chodníku pár kroků od nehody a sledoval vše z bezprostřední blízkosti. Také výpověď tohoto svědka, o jehož důvěryhodnosti není důvod pochybovat, nebyla vzata v úvahu a označena jako nepravdivá, aniž by byl uveden jediný důkaz, okolnost či rozumný důvod, proč by měl lhát nebo popisovat něco, co neviděl. Nesprávně byly jako důkaz použity znalecké posudky Ing. Vladimíra Lese a Ing. Tomáše Kubeše, když jejich zřejmý nesoulad byl bez odborně relevantních důvodů „vyřešen“ závěrem o zřejmé správnosti jen jednoho z nich a stěžovatelem navržený revizní znalecký posudek byl zamítnut. Stěžovatel poukázal na to, že vezme-li se v úvahu, že zbytek výpovědi J. Č. a výpověď spolujezdce L. P. naprosto nic podstatného o průběhu nehody nevypovídají, vychází argumentace pro vinu stěžovatele pouze a jen ze závěru znaleckého posudku Ing. Vladimíra Lese, který ji popsal jen simulací pravděpodobného děje, a jehož závěry jsou z velké části dalším znaleckým posudkem Ing. Tomáše Kubeše vyvráceny. Za důkazní situace, kdy jedinou a poslední nepochybně zjištěnou okolností je, že řidič J. Č. před jízdou požil alkohol, se závěr o vině stěžovatele jeví jako podivný. Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský úřad ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že vyhověl všem požadavkům na správnost a zákonnost řízení o přestupku. V dané věci stály proti sobě dvě skupiny důkazů, z nichž jedna byla ve prospěch stěžovatele a druhá v jeho neprospěch. V neprospěch stěžovatele svědčil zejména znalecký posudek Ing. Vladimíra Lese, který podrobně popsal průběh nehodového děje a zároveň i odůvodnil, jak k těmto závěrům dospěl. Tento důkaz krajský úřad, shodně s městským úřadem, hodnotil jako věrohodný a vnitřně logicky konzistentní. Ve prospěch stěžovatele pak svědčily svědecké výpovědi a znalecký posudek Ing. Tomáše Kubeše. Výpovědi svědků však v mnohých bodech byly zcela nelogické a znalecký posudek Ing. Tomáše Kubeše jednak obsahoval celou řadu konstatování, aniž by znalec uvedl, jak k nim dospěl a dále obsahuje závěry, které zcela odporují skutečnosti. Např. závěr., že vozidlo řízené stěžovatelem v době střetu stálo je zcela nelogický, neboť této skutečnosti neodpovídá ani konečné postavení obou zúčastněných vozidel, ani deformace, které vznikly na obou vozidlech. Na základě hodnocení těchto důkazů pak krajský úřad dospěl k závěru, že byly provedeny veškeré potřebné důkazy a že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Důkazy pak krajský úřad hodnotil podle své úvahy, přičemž pečlivě přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Svůj postup dostatečně odůvodnil a je toho názoru, že vyhověl všem požadavkům zákonných předpisů na vedení správního řízení, mimo jiné ust. § 3, § 50 odst. 3 a odst. 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu.

Stejně pak postupoval i městský úřad. Na základě hodnocení důkazů pak krajský úřad dospěl k závěru, že v daném případě se jedná ze strany stěžovatele o zaviněné jednání, neboť provedeným dokazováním bylo zjištěno, že jím řízené vozidlo bylo v době střetu v pohybu (rychlostí mezi 4 až 6 km/h). Na základě této skutečnosti je zcela vyvrácené tvrzení stěžovatele, že do křižovatky vjel delší časový úsek před dopravní nehodou a že mu v křižovatce zhasl motor. Naopak je zcela zřejmé, že vjel před vozidlo řízené J. Č. na poslední chvíli a vytvořil mu náhlou překážku, na kterou již J. Č. nestihl reagovat. Ovlivnění alkoholem pak nebylo J. Č. prokázáno, avšak vzhledem k průběhu dopravní nehody je zcela zřejmé, že na vzniklou situaci reagoval zcela adekvátně. Krajský úřad proto navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ze správního spisu vyplynulo, že dne 19. 6. 2008 došlo k dopravní nehodě na křižovatce ulic Denisova a Čs. legií v obci Klatovy, při které se střetla vozidla řízená stěžovatelem a J. Č. Vozidlo stěžovatele zn. Škoda přijíždělo ke křižovatce po vedlejší komunikaci (ul. Čs. legií) označené značkou „Dej přednost v jízdě!“ a křižovatku projíždělo přímým směrem. Vozidlo zn. Fiat řidiče J. Č. přijíždělo ke křižovatce po hlavní komunikaci (ul. Denisova) a křižovatkou projíždělo přímým směrem. Vozidla se střetla tak, že vozidlo Fiat narazilo čelně do levého boku vozidla Škoda v jeho přední polovině. Městský úřad shledal stěžovatele viníkem dopravní nehody, přičemž vycházel zejména z oznámení přestupku Policie ČR ze dne 19. 6. 2008, protokolu o nehodě v silničním provozu, fotodokumentace, úředních záznamů o podání vysvětlení a z výpovědí stěžovatele, svědků J. Č., Z. A., L. P. a J. B. Svůj závěr o vině stěžovatele dále městský úřad opřel o závěry vyplývající ze znaleckého posudku č. 308-01/2009, ze dne 6. 1. 2009, Ing. Vladimíra Lese, znalce v oboru doprava městská a silniční (příčiny dopravních nehod), podle nějž se vozidlo zn. Škoda v době střetu pohybovalo rychlostí 4 až 6 km/h a vozidlo Fiat se pohybovalo povolenou rychlostí (v době reakce řidiče 27 až 46 km/h, v době střetu 20 až 24 km/h). Městský úřad odmítl jako nevěrohodné závěry znaleckého posudku č. 11-4/2009, ze dne 3. 3. 2009, vypracovaného Ing. Tomášem Kubešem, znalcem v oboru dopravy městské a silniční (příčiny dopravních nehod) a strojírenství. Správními orgány nebyl prokázán vliv alkoholu na způsob jízdy a reakce řidiče Č.; bylo mu naměřeno při druhém kontrolním měření 0,06 ‰ alkoholu v krvi.

V projednávané věci se jedná o přestupek podle ust. § 22 odst. 1 písm. f) bodu 8. přestupkového zákona, jehož se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinen dát přednost v jízdě podle zvláštního právního předpisu (v daném případě vozidlům jedoucím po hlavní silnici). Jde tedy o zaviněný veřejnoprávní delikt, za nějž hrozí pachateli sankce v rozmezí 2500 až 5000 Kč podle ust. § 22 odst. 8 část věty před středníkem přestupkového zákona a navíc i jakási sekundární sankce v podobě udělení „trestných“ bodů (v daném případě čtyř) podle ust. § 123a a násl. a přílohy zákona č. 361/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Při dosažení zákonem stanovené hranice těchto bodů pak na řidiče dopadá automatická sankce v podobě pozbytí řidičského oprávnění, a tedy

nemožnosti po dobu nejméně jednoho roku řídit motorové vozidlo. Takový zásah musí být opřen pouze o závažné důvody a v procesní rovině je k němu možno přikročit jen na základě zákonem stanoveného postupu. Tímto zákonem stanoveným postupem jsou v daném případě pravidla přestupkového práva hmotného i procesního založená stejně jako pravidla trestního práva na základních zásadách, zejména na presumpci neviny, zásadě *in dubio pro reo*, zásadě postihu za zaviněné jednání (nikoli pouze za způsobení škodlivého následku) a požadavku, že postih je možný jen v případě, že bylo prokázáno, že došlo k naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku, a to jak v rovině jednání a případného následku, tak v rovině zavinění (srov. k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 - 55, www.nssoud.cz). V řízení o přestupku se proto nelze spokojit s tím, že skutečnost, že obviněný z přestupku se jej dopustil, se jeví být pravděpodobnou, či dokonce nejpravděpodobnější, verzí rozhodného skutkového děje. Existuje-li pochybnost, tzn. existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že skutkový děj se odehrál jinak než tak, že naplňuje všechny znaky skutkové podstaty přestupku, nepřipadá shledání viny spácháním přestupku v úvahu *(in dubio pro reo)*.

Výše uvedeným požadavkům dokazování provedené správními orgány nedostálo a vzhledem k jeho nedostatečnosti přicházejí v úvahu dvě možné verze průběhu skutkového děje.

Podle první verze, kterou mají za prokázanou správní orgány, vjel stěžovatel do křižovatky z vedlejší silnice, aniž dal přednost vozidlům na hlavní silnici, přičemž po hlavní silnici jelo obecně dovolenou a ve vztahu ke konkrétním podmínkám dané křižovatky nikoli nepřiměřenou rychlostí vozidlo, jehož řidič J. Č. na vjetí stěžovatele již nedokázal včas reagovat, neboť jeho vozidlo již bylo příliš blízko před křižovatkou. V důsledku toho došlo ke střetu vozidel nárazem vozidla jedoucího po hlavní silnici do vozidla stěžovatele jedoucího pomalou rychlostí křižovatkou. Podle této verze měl nehodu způsobit a nedbalou kontrolou toho, zda se po hlavní silnici neblíží nějaké vozidlo, zavinit stěžovatel.

Podle druhé verze, zastávané stěžovatelem, sice stěžovatel vjel do křižovatky z vedlejší silnice, ale až poté, co se přesvědčil, že po hlavní silnici se neblíží žádná vozidla, kterým by bylo třeba dát přednost. Po vjetí do křižovatky v ní stěžovatelovo vozidlo zůstalo stát, přičemž se k němu po hlavní silnici přiblížilo vozidlo řízené J. Č. Ten, ač k tomu měl dostatek času, neboť v okamžiku, kdy si mohl všimnout překážky v křižovatce představované stěžovatelovým vozidlem a patřičně na ni zareagovat zpomalením či zastavením, tak neučinil a narazil svým vozidlem do stojícího, případně pomalu jedoucího, stěžovatelova vozidla. V této verzi by nehodu způsobil J. Č., protože stěžovatelovo vozidlo vytvořilo na křižovatce překážku, ovšem tato měla vzniknout v natolik dostatečném časovém předstihu před tím, než se J. Č. se svým vozidlem přiblížil ke křižovatce, že na ni měl a mohl adekvátně reagovat.

Stěžovatele lze shledat vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 22 odst. 1 písm. f) bodu 8. přestupkového zákona, pokud by byla prokázána první verze skutkového děje. Pokud se však bude druhá verze jevit rozumně možná, tedy nikoli zcela nepravděpodobná, nelze stěžovatele za přestupek postihnout přesto, že verze zastávaná správními orgány se při porovnání pravděpodobností obou verzí bude jevit pravděpodobnější, a to dokonce případě i podstatně. Je na správních orgánech, aby k prokázání jimi zastávané verze měly k dispozici

takové důkazy, které výše popsaný důkazní standard naplní. Podle ust. § 2 písm. q) zákona č. 361/2000 Sb. dát přednost v jízdě znamená povinnost řidiče nezahájit jízdu nebo jízdní úkon nebo v nich nepokračovat, jestliže by řidič, který má přednost v jízdě, musel náhle změnit směr nebo rychlost jízdy. Je tedy třeba, aby zejména vyjasnily, s jakým časovým předstihem před tím, kdy se ke křižovatce přiblížil J. Č., do ní vjel stěžovatel. Stěžovatel byl povinen dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po hlavní silnici a byl tedy povinen vjet do křižovatky jen tehdy, ujistil-li se, že se ve směru, v němž bylo možné, v daném případě z jednosměrné ulice, očekávat přijíždějící vozidla, se žádné vozidlo neblíží, anebo že se sice blíží, ale je natolik vzdáleno, že za daných konkrétních podmínek nelze očekávat, že by muselo v důsledku vjetí stěžovatele do křižovatky náhle zpomalit či zrychlit nebo se úhybným manévrem stěžovateli vyhnout. Řidič je povinen při řízení počítat v určité míře i s nenadálými či nestandardními situacemi a brát v úvahu i to, že každý člověk, tedy i on sám, je či může někdy být v určité míře nešikovný či může mimořádně selhat, resp. že může selhat jím řízené vozidlo. Není jistě povinen počítat se všemi nestandardními okolnostmi, jež mohou nastat, nicméně s těmi, které jsou vzhledem k povaze konkrétní situace nikoli nepravděpodobné a lze se jim přiměřeně jednoduchým způsobem vyhnout, resp. na ně reagovat, má zásadně počítat. Stěžovatel proto měl do své úvahy o možnosti či nemožnosti vjet do křižovatky vzít v úvahu i hrozbu, že mu v křižovatce při rozjíždění „zhasne“ motor a vytvoří tím v křižovatce na nějakou dobu překážku v provozu. Mohl tedy do křižovatky vjet jen tehdy, bylo-li vozidlo řízené J. Č., vzhledem k rychlosti, jíž se ke křižovatce blížilo, od ní natolik vzdáleno, že by mohlo bez náhlého brzdění zastavit i v případě, že by křižovatku zablokovalo zastavivší se stěžovatelovo vozidlo.

Má-li řidič povinnost dát přednost v jízdě a dojde-li k dopravní nehodě způsobem, který *prima facie* nasvědčuje tomu, že příčinou nehody bylo nedání přednosti v jízdě, je jistě důvod mít pro účely zjištění příčin nehody předběžně za to, že jí zpravidla bývá právě nedání přednosti v jízdě. Správní orgán se s takovým závěrem může zásadně spokojit za situace, kdy z dostupných důkazů nevyplývají jiné skutkové verze nehody. Tak tomu však nebylo v případě stěžovatele, který předložil konzistentní a velmi dobře myslitelnou alternativní verzi rozhodných skutkových událostí, než z níž vycházely správní orgány. Bylo tedy na správních orgánech, aby v rámci dokazování zjistily, zda jimi preferovaná verze je jedinou, o jejíž pravdivosti a přesvědčivosti neexistují rozumné pochybnosti. To mimo jiné znamenalo vzájemně nerozpornými a dostatečně přesvědčivými důkazy vyvrátit verzi stěžovatele. Nepostačovalo pouze obě verze rozhodných skutkových okolností uvážit a k jedné z nich se jako k verzi pravděpodobnější přiklonit. Tímto způsobem však správní orgány nepostupovaly. Rozpory v obou verzích lze spatřovat zejména v následujících rozhodných otázkách.

V první řadě není jasné, zda vůbec někdy vůz stěžovatele stál v křižovatce a pokud ano, jak dlouho, případně zda po určitou dobu stál, poté se rozjel a již za jízdy do něho narazilo vozidlo řízené J. Č. Doba, po kterou vozidlo stěžovatele stálo v křižovatce, je totiž zásadní skutečností pro závěr, zda vůbec připadá v úvahu stěžovatelem tvrzená verze průběhu nehody, a sice že v křižovatce jeho vozidlo stálo natolik dlouhou dobu, že si jej J. Č. mohl a měl všimnout a včas před ním zastavit. Stěžovatelovo tvrzení správní orgán vyvrací pouze tím, že hodnotí výpověď svědka Z. A., podle níž ve zpětném zrcátku svého vozidla (dodávka Peugeot Boxer) viděl stěžovatelovo vozidlo delší dobu stát, než do něho narazilo vozidlo řízené J. Č., jako nevěrohodnou. Nevěrohodnost výpovědi pak zakládá

s odkazem na posudek znalce Ing. Lese na její technické nepřijatelnosti proto, že dostatečný časový interval mezi údajným vjetím stěžovatele do křižovatky a srážkou vozidel neodpovídá vzdálenosti, kterou by za obvyklého běhu věcí Z. A. svým vozidlem od křižovatky s ulicí Denisova ujel, pokud by jel místním poměrům odpovídající rychlostí, např. 15 km/h. Totéž správní orgán činí ve vztahu k výpovědi svědka J. B. Zjištění skutkového stavu je nutno považovat za nedostačující a hodnocení důkazů v důsledku toho za nepřesvědčivé. Z. A. i J. B. obsahově shodně vypověděli, že vozidlo stěžovatele v křižovatce delší dobu (minimálně několik sekund, cca 10 - 15 s) stálo. Svědek Z. A. vypověděl, že uvedený děj (aniž by popsal, kterou jeho část přesně) viděl, když byl zhruba 7 - 8 m za křižovatkou. Neuvedl však, kde (jak daleko za křižovatkou) svoje vozidlo po nehodě zaparkoval. Technickou nepřijatelnost svědecké výpovědi zakládá úvaha znalce Ing. Lese na tom, že pokud by od opuštění křižovatky svědkem bezprostředně následovaného vjetím stěžovatele do křižovatky a následnou srážkou vozidel vskutku uplynulo několik sekund, bylo by to možné jen za podmínky, že by svědek byl v době srážky již příliš daleko za křižovatkou, aby mohl v zrcátku vidět skutkový děj, anebo by musel jet velmi pomalu, aby mohl srážku vidět z dostatečné blízkosti. Svoji úvahu znalec Ing. Les opírá i o domněnku, že dodávka svědka Z. A. je autem zachyceným na fotografiích z místa nehody a je zaparkována jen ve velmi malém odstupu za křižovatkou. Uvedené úvahy však nelze považovat za natolik opřené o nepochybně zjištěná fakta, aby mohly být základním důvodem pro závěr, že vina stěžovatele je mimo jakoukoliv pochybnost prokázána. Závěr, že mezi vjetím stěžovatelova vozidla do křižovatky a kolizí s vozidlem řízeným J. Č. uplynul jen krátký okamžik, jenž J. Č. neumožnil včas zpomalit či zastavit vozidlo, by bylo nutno opřít o podstatně důkladnější argumentaci než jen o to, že výpovědi svědků Z. A. a J. B. nejsou pravdivé. Z obsahu spisu zatím není zřejmé, že by některý ze svědků měl ke stěžovateli či k J. Č. vztah, a proto není důvodu k závěru, že by záměrně uváděli nepravdu. Není jistě vyloučeno, aby byli subjektivně přesvědčeni o tom, že ke skutkovému ději došlo tak, jak jej vylíčili, ale ve skutečnosti by tomu tak nebylo. Proto je třeba oba svědky vyslechnout podstatně důkladněji a zaměřit se zejména na následující okruhy problémů. Z čeho usuzují, že časový odstup mezi vjetím stěžovatele do křižovatky a srážkou uplynulo 10 - 15 s? Jak subjektivně vnímají takový časový interval? Viděli uvnitř auta stěžovatele určité pohyby, například otáčení klíčkem startéru, řazení rychlosti řadicí pákou či jiné činnosti, na základě nichž by bylo možno usuzovat, jak dlouho vozidlo v křižovatce stálo? U svědka Z. A. by pak bylo namístě se podrobně věnovat tomu, co a v jaké vzdálenosti mohl z rozhodného skutkového děje vidět ve zpětném zrcátku, v jakém odstupu (vzdálenostním i časovém) za ním poté, co on sám vyjel z křižovatky a pokračoval dále v jízdě, do ní vjel stěžovatel, jak rychle jel a jak dlouhou vzdálenost tedy mezi vjetím stěžovatele do křižovatky a okamžikem srážky ujel. Dále je třeba zjistit, jak za jak dlouho po srážce na ni svědek zareagoval odstavením vozidla a zda je odstavil vskutku blízko za křižovatkou, jak usuzuje znalec z fotodokumentace. V úvahu připadá konfrontace svědka Z. A. s fotografií na str. 2 nahoře přílohy č. 2 ke znaleckému posudku Ing. Lese, na níž je zachycena za křižovatkou zezadu bílá dodávka s dvoukřídlými prosklenými zadními dveřmi). U svědka J. B. by bylo třeba vyjasnit, proč měl za to, že vozidlo řízené J. Č. před srážkou nebrzdilo, když z mechanických stop zjištěných na místě nehody je patrné, že zanechalo na dlažbě silnice intenzívní brzdné stopy (viz plánek na str. 10 přestupkového spisu policie a fotografie brzdných stop č. 3 na str. 14 tamtéž).

Pozornost je třeba věnovat i některým otázkám věrohodnosti svědků. Např. tomu, že svědek Z. A. byl zřejmě náhodným svědkem kolize vozidel, jenž nemá žádný vztah ke stěžovateli ani J. Č., čemuž nasvědčuje to, že byl jako svědek na místě dopravní nehody identifikován přímo policisty, kteří ji vyšetřovali, a jeho identita byla zaznamenána do protokolu o nehodě v silničním provozu z 19. 6. 2008. Je však nutno prověřit, zda jeho výpověď není subjektivně ovlivněna informací, kterou v době výslechu zjevně disponoval (a možná se ji dozvěděl přímo při vyšetřování nehody v den, kdy se stala), a sice že J. Č. měl řídit pod vlivem alkoholu. U svědka J. B. je pak třeba věnovat zásadní pozornost tomu, z jakých důvodů se jako svědek přihlásil, kdo jej se žádostí o svědeckou výpověď oslovil (tohoto svědka navrhl bez bližšího odůvodnění, jak se o svědku dozvěděl, stěžovatelův advokát přípisem ze dne 22. 10. 2008), jak se o něm ten, kdo jej oslovil, dozvěděl, že by mohl být svědkem ve věci této nehody a zda vskutku nemá žádný vztah ke stěžovateli, jeho advokátovi či jiným osobám, které by mohly mít zájem na výsledku řízení o přestupku. Dále je třeba věnovat pozornost tomu, co předtím, než se stal svědkem nehody, dělal, z jakého důvodu byl v rozhodnou dobu přítomen právě na místě nehody a kam šel potom.

Další rozhodnou otázkou, která nebyla dostatečně jednoznačně objasněna, je, zda vozidlo stěžovatele v okamžiku srážky stálo anebo bylo v pohybu. Sama o sobě nemusí být tato otázka klíčová pro posouzení viny stěžovatele, neboť v obou variantách, jež připadají v úvahu (tj. stání jeho vozidla i jeho pomalý pohyb vpřed středem křižovatky), je myslitelné zavinění nehody jak stěžovatelem, tak J. Č. Pokud by totiž stěžovatelovo vozidlo bylo v okamžiku srážky v pomalém pohybu, mohlo tomu tak být jak proto, že stěžovatel projížděl pomalu křižovatkou poté, co si nevšiml přijíždějícího J. Č., který již střetu nedokázal zabránit, tak také proto, že stěžovatel po zastavení v křižovatce a stání v ní určitou dobu (např. oněch tvrzených 10 - 15 s) se rozjel a v tom okamžiku do něj nepozorně jedoucí J. A. narazil. Vyjasnění uvedené otázky může napomoci hodnocení výpovědí svědků, např. tvrzení J. B., že „oktávka měla čumák strčený do křižovatky“, které je v rozporu s výsledným postavením vozidla stěžovatele po nehodě. Toto stálo podle fotodokumentace prakticky uprostřed křižovatky (viz fotografie č. 8 na str. 16 přestupkového spisu policie). V závěrech ohledně této otázky se znalci Ing. Les a Ing. Kubeš rozcházejí, jakkoli v jiných podstatných závěrech (zejména rychlosti jízdy J. Č. předtím, než započal brzdný manévr předcházející střetu jeho vozidla s vozidlem stěžovatele) se v zásadě neliší. Městský úřad uvedl, že jestliže vozidlo stěžovatele stálo, jak uvádí znalecký posudek Ing. Kubeše, tento nepopsal, jak tedy mohlo dojít k tomu, že pravý roh předního nárazníku vozidla J. Č. je až za místem nárazu (záseku) do vozidla stěžovatele. Krajský úřad pak uvedl, že městský úřad neměl důvod provádět revizní znalecký posudek, neboť se vypořádal s rozpory mezi oběma znaleckými posudky. Městský úřad také podle krajského úřadu zcela přesvědčivě a logicky vysvětlil, proč se přiklonil k závěrům znaleckého posudku Ing. Vladimíra Lese a proč považuje některé závěry znalce Ing. Tomáše Kubeše za nevěrohodné. Krajský soud tento postup akceptoval. Rozpory mezi oběma znaleckými posudky však nebyly přesvědčivě odstraněny. K jejich vyjasnění a závěru, zda mohly či nemohly mít vliv na správnost závěru znalce Ing. Kubeše, je třeba odborných znalostí, které ovšem správní orgány nemají. Nejvyšší správní soud již dříve vyslovil, že pokud nastane situace, jak tomu bylo i v této věci, že je k dispozici více znaleckých posudků na tentýž předmět zkoumání, je nutno především konstatovat, že mají v zásadě zcela rovnocennou důkazní hodnotu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2010, č. j. 7 Afs 50/2010 – 60, publ. pod č. 2138/2010 Sb. NSS a na www.nssoud.cz). Nastane-li pak situace, kdy se ve svých závěrech

posudky rozcházejí a nejedná se přitom o markantní laikem rozpoznatelný a bez technických znalostí vysvětlitelný rozpor, *správnímu orgánu nesvědčí pozice arbitra, znalce, případně revizního znalce, jenž by byl sto usuzovat, který znalecký posudek je správný a který nikoliv. Rozpory a nesrovnalosti ve znaleckých posudcích lze odstranit v prvé řadě prostřednictvím výslechu znalce, popřípadě znalců obou. Pokud by ani tyto výslechy nevedly k objasnění nejasností, bylo by namístě přistoupit k dalšímu znaleckému zkoumání nebo reviznímu znaleckému posouzení. Obdobně se již vyslovila starší civilistická judikatura tak, že: „Pokud měl soud při rozhodování k dispozici dva znalecké posudky s rozdílnými závěry o téže otázce, musí je vyhodnotit v tom smyslu, který z nich a z jakých důvodů vezme za podklad svého rozhodnutí a z jakých důvodů nevychází ze závěrů druhého znaleckého posudku; proto tuto úvahu je zapotřebí vyslechnout oba znalce. Jestliže by ani takto nebylo možné odstranit rozpory v závěrech znaleckých posudků, třeba dát tyto závěry přezkoumat jinému znalci, vědeckému ústavu nebo jiné instituci" (R 45/84-Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek).* Podle ust. § odst. 3 správního řádu nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. Podle ust. § 50 odst. 4 správního řádu hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Pokud správní orgány dospěly k závěru o vině stěžovatele za situace, kdy nebyly přesvědčivě odstraněny rozpory mezi rovnocennými znaleckými posudky (k řešení rozporů mezi důkazy viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6 As 47/2005 – 84, dostupný na www.nssoud.cz), nelze takový závěr akceptovat, neboť správní orgány nezjistily úplně a správně skutkový stav a neodstranily existující důkazní rozpory. Nejvyšší správní soud podotýká, že závěry znaleckých posudků nebudou nejspíše samy o sobě způsobilé zodpovědět otázku, který z řidičů pochybil tak, že to vedlo ke srážce jejich vozidel, ale jsou však za daných skutkových okolností schopny určit, jakými rychlostmi se obě vozidla pohybovala předtím, než J. Č. začal brzdit a v jaké rychlosti do sebe narazila. Posouzení toho, zda stěžovatel porušil svoji povinnosti dát přednost v jízdě řidiči J. Č., však bude v podstatné míře stát právě na hodnocení výpovědí svědků. Teprve bude-li ze všech těchto důkazů, tj. jak znaleckých posudků, tak svědeckých výpovědí hodnocených jednotlivě a v jejich vzájemném souhrnu prokázáno, že stěžovatel nedal přednost řidiči jedoucímu po hlavní silnici, může být za takový přestupek postižen. Takový závěr však na základě dosud zjištěného skutkového stavu nelze učinit.

Kasační stížnost je proto podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. důvodná, neboť řízení před krajským úřadem bylo stiženo vadou spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu podle ust. § 110 odst. 1 věta první část věty před středníkem s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je krajský soud podle odst. 3 citovaného ustanovení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku. O věci bylo rozhodnuto bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2011

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu